

PANTEON SLOVANSKÝCH BOHŮ

E-BOOK SESTAVILA AVA BROŽOVÁ

JAKÉKOLIV ČÁSTI E-BOOKU JE ZAKÁZÁNO KOPÍROVAT
A POUŽÍVAT JAKÝMKOLIV ZPŮSOBEM.
VŠECHNA PRÁVA VYHRAZENA PRO MYSTICO POWER S.R.O.

WWW.MYSTICO.CZ

! Upozornění čtenářům

Tento e-book je sestaven jako přehledný a srozumitelný úvod do světa slovanské mytologie pro začátečníky a děti. Vychází z různorodých historických pramenů, archeologických nálezů, folklórních záznamů, akademických studií i současných rekonstrukcí duchovních tradic.

Je důležité si uvědomit, že **slovanská víra nebyla nikdy sepsána jednotnou formou** jako například řecká nebo římská mytologie. Většina původních znalostí byla předávána ústně, a mnohé z ní zůstaly zapomenuty nebo byly přetvořeny v době christianizace. **To znamená, že existuje více variant, výkladů a jmen, které se mohou v jednotlivých krajích i obdobích lišit.**

Tento materiál si **nečiní nárok na absolutní pravdu**, ale snaží se s úctou a respektem představit bohy, bohyně a bytosti, jak byli vnímáni napříč slovanským světem – jako inspiraci, spojení s přírodou, rytmem kola roku a pradávnu moudrostí.

Věříme, že otevřenost a úcta k rozmanitosti výkladů nám umožní vnímat tuto mytologii jako živý a stále se rozvíjející příběh našich předků.

1. PERUN

bůh hromu, blesku, války a spravedlnosti

Výslovnost: [Pěrún]

Perun je nejvyšší bůh slovanského panteonu, vládce nebes, blesků, bouří a války. Je to božský bojovník, strážce řádu a ochránce lidí i bohů před chaosem. V mnoha legendách sedí na nebeském trůnu z kamene a ovládá bouři svým zlatým sekeromlatem či kopím. Ztělesňuje mužskou sílu, spravedlnost a odvahu.

Perun býval uctíván jako nebeský protiklad Velesa – boha podsvětí a magie. Jejich věčný boj symbolizuje cyklus roku: sucho vs. déšť, oheň vs. voda, řád vs. chaos.

Oblasti vlády:

- Hrom, blesk, bouře
- Válka, boj, vojenství
- Spravedlnost a přísaha
- Nebesa a vrcholky hor
- Královská a knížecí moc

PERUN BŮH HROMU, BLESKU, VÁLKY A SPRAVEDLNOSTI

Symbols a atributy

- Blesk / sekera / kopí - zbraň božího hněvu a spravedlnosti
- Dub - posvátný strom Peruna, spojení s nebem
- Orel - božský pták, strážce a posel Perunova hněvu
- Hora - Perun sídlí na vysoké hoře, odkud shlíží na svět
- ☐ Oheň - jeho živlem je nebeský oheň a světlo

Legenda

Když se Veles, bůh podsvětí, pokusil ukrást Perunovi stádo nebo jeho ženu Mokoš, Perun zuřivě vrhl své blesky z vrcholu hory a zahnal Velesa do hlubin země. Tento souboj se každý rok opakuje – a když vidíme blesk na obloze, říká se, že Perun opět bojuje za řád a světlo proti temným silám chaosu.

Kult a uctívání

Perun byl uctíván především u východních a jižních Slovanů. Posvátné háje s duby, kamenné oltáře a ohniště na kopcích či u pramenů byly věnovány jeho cti. Vojáci, vládcí a ti, kdo skládali přísahu, často vzývali Peruna jako svědka. Po christianizaci byl Perun v některých oblastech nahrazen svatým Eliášem (Iljou), který rovněž "hází blesky" z nebes.

Perun je božský ochránce řádu, pán blesků a nebeské spravedlnosti.

Když hřmí, připomíná nám, že svět je stále chráněn silou, která bdí nad rovnováhou.

2. LADA

bohyně lásky, krásy, harmonie a jara

Lada je slovanská bohyně lásky, krásy, ženskosti, harmonie a plodnosti. V mytologickém obrazu zaujímá podobné postavení jako Afrodita v řeckém panteonu nebo Freya u germánských národů. Ztělesňuje ideál ženského půvabu a míru, často je spojována s jarem, svatebními obřady a radostmi života.

Je vnímána jako bohyně, která obnovuje rovnováhu, přináší klid a inspiruje k lásce – jak romantické, tak i mateřské. Její jméno je vázáno na slova „lad“, „lada“ – tedy soulad, pořádek, harmonie.

Oblasti vlády

- Láska a vztahy
- Krása, ženská energie
- Plodnost a početí
- Jaro, obnova a veselí
- Hudba, zpěv a tanec
- Svatební rituály

LADA BOHYNĚ LÁSKY, KRÁSY, HARMONIE A JARA

Symboly a atributy

Květiny (růže, lilie, vlčí máky) - symbol čistoty, krásy a ženské síly

Holubice - zvěstovatelka lásky a míru

Věnec z květin - koruna bohyně jara, nosí se při obřadech a slavnostech

Tanec a zpěv - znak radosti, oslavy života

Jarní krajina - Obnova, probouzející se příroda

Legenda

Při každém návratu jara se Lada prochází krajem, rozhazuje květy, probouzí lásku a radost v srdcích lidí. Mladí lidé si během jarních slavností zpívali její jméno v písních:

„Oj, Lado! Lado moja, milá!“

V některých příbězích má Lada i dceru Lelju, bohyni nevinnosti a mládí, která ji doprovází na její jarní pouti.

Kult a uctívání

Lada byla uctívána především na jaře – během slavností zasvěcených příchodu vegetačního období. Její jméno se zachovalo ve starých písních, obřadních popěvcích a rituálech, především na území dnešního Polska, Ukrajiny, Běloruska a Ruska.

Obřady často zahrnovaly:

- Tance v kruhu (chorovody), květinové věnce, malovaná vejce
- Symbolické svatební hry a rituály pro zajištění plodnosti
- Oslavy rovnodennosti, vítání jara a jarních dešťů

Historická poznámka

O existenci kultu Lady, jako konkrétní bohyně, se vedou spory – někteří badatelé tvrdí, že jde spíše o rituální oslovení nebo archetyp, nikoliv o osobu božstva doloženou písemně.

3. VELES (VOLOS)

Bůh magie, podsvětí, stád a bohatství

Výslovnost [Vě-les]

Veles je jeden z nejmocnějších a nejzáhadnějších bohů slovanského panteonu. Vládne podsvětí, duchům předků, magii, dobytku, obchodům a poezii. Je to bůh hranic – mezi životem a smrtí, světlem a temnotou, řádem a chaosem. Jeho sídlem je vlhký a temný svět pod kořeny stromů, často spojovaný s vodou, mlhou a hlubokými jeskyněmi.

Je věčným soupeřem Peruna – nebe vs. podsvětí, čímž spolu symbolizují cyklickou rovnováhu světa.

Oblasti vlády

- Magie, šamanství, transformace
- Podsvětí a svět mrtvých (navie)
- Duchové předků, vzpomínky a sny
- Obchod, bohatství, majetek
- Stáda a pastviny
- Poezie, zpěv, inspirace

BŮH MAGIE, PODSVĚTÍ, STÁD A BOHATSTVÍ

Symbols a atributy

 Had nebo drak - proměnlivost, podzemní síla, magie

 Býk nebo dobytek - patron pastevců, symbol hojnosti a bohatství

 Voda, mlha, močál - brána mezi světy, proměnlivý element, skrytý svět

 Kořeny stromů, jeskyně - symbol podzemního světa a duchovního vědění

 Hůl, berla, kniha - znak duchovní moci a tajemství

⚠ Historická poznámka

Ve Starorusku se Bojan, legendární zpěvák a věstec, nazývá „Velesův vnuk“ („Ой, Баян, ой, внук Белесов...“). To potvrzuje, že Veles byl vnímán jako duchovní otec poezie a magie, ochránce básníků a tvůrců slova.

Kult a uctívání

- Veles byl uctíván v nižších polohách – u řek, bažin, pramenů nebo na pastvinách
- Byl ochráncem dobytka, obchodníků, poutníků, ale i čarodějů a věstců
- Po christianizaci byl jeho kult částečně přenesen na svatého Blažeje (patrona stád) nebo na postavu ďábla (kvůli podsvětí)

Zvláštní rituály:

- Obětiny ve formě medu, mléka, chleba, piva
- Kouzla, šamanské písně, komunikace s mrtvými
- Zvláštní vztah měl k básníkům a poutníkům – těm dával inspiraci a ochranu

Veles je bohem magie, duchů a proměny.

Ovládá podzemní síly, chrání stáda a obchod, a připomíná, že ne všechno cenné je vidět na povrchu. Je to tajemný bůh, který učí, že i chaos má svůj řád.

4. **MOKOŠ (MOKŘA, MOKUŠA)** **Bohyně země, plodnosti, žen a osudu**

Mokoš je jediná bohyně výslovně zmiňovaná v historických pramenech o staroslovanském náboženství. Je uctívána jako Velká Matka, patronka plodnosti, vlhkosti, žen, tkaní, osudu a země. V některých tradicích je chápána jako žena Peruna nebo jako matka života.

Je hluboce spjatá s půdou, vodou, porodem a ochranou domova. Mokoš ztělesňuje ženskou stránku přírody a života – výživu, cykly, rytmus a tajemství smrti a znovuzrození.

Říká se, že Mokoš tká osudy všech bytostí z jemných vláken, která vycházejí z jejího kolovratu. Každý uzlík na niti značí zkoušku, rozhodnutí nebo dar.

Oblasti vlády

- Země a úroda
- Plodnost a početí
- Ženy, porod, menstruace
- Osud, tkaní života
- Domácnost, voda, ochrana

BOHYNĚ ZEMĚ, PLODNOSTI, ŽEN A OSUDU

Symbols a atributy

- Klasy obilí, lněné šaty - plodnost, výživa, zázemí
- Přadlena, kolovrat, nit - tkaní osudu, cykličnost života
- Voda, rosa, studna - vlhkost, životodárnost, ženské tělo
- Ruce (otevřené nebo předení) - ochrana a tvoření
- Půlměsíc, země, jeskyně - skrytá ženská síla, podsvětní vědění

Kult a uctívání

- Uctívána hlavně ženami, porodními bábami, přadlenami a ochránkyněmi domova
- V obřadech jí byly přinášeny dary: lněná vlákna, mléko, chléb, voda
- Její svatyně stávaly u pramenů, studní, stromů a polí
- Po christianizaci byla nahrazena Pannou Marií, sv. Paraskevou nebo sv. Annou

Perličky o bohyni Mokoš

♦ Jedná se o jedinou ženskou bohyni výslovně zmíněnou v literatuře z doby Kyjevské Rusi – konkrétně v Primární kronice (Pověsti vremenných let), kde kníže Vladimír nechal postavit její sochu vedle Peruna a dalších bohů na kopci v Kyjevě (r. 980).

⚠ Zajímavost:

Jméno Mokoš možná souvisí se slovem mok, vlhký, což odkazuje na vláhu půdy, plodnost, ženské tělo i slzy bohyně. V některých oblastech se věřilo, že Mokoš vládne i podsvětí a smrti jako temná matka všeho živého.

Mokoš je Velká Matka slovanské mytologie.

Dává život, tichou sílu ženství, plodnost i ochranu. Je patronkou všech, kdo tvoří, rodí a zachovávají rovnováhu.

5. JARILO (JAROVIT, JURAJ) Bůh jara, vášně, plodnosti a vegetace

Jarilo je slovanský bůh jara, vášně, erotické energie a znovuzrození přírody. Vystupuje jako mladý, krásný muž – často s bílým koněm, zeleným věncem na hlavě a bosýma nohama. Je symbolem návratu života po zimě, síly semen, jarních svateb, divoké energie mládí a rozmnožování.

Jarilo je archetypem jarního milence, který přináší teplo, světlo a vegetaci. Jeho jméno souvisí s kořenem jar- („jarní, prudký, živý“) a je výrazem životní síly a radosti.

V některých regionech se slavnost jara jmenuje přímo "Jarilo" – během ní se po vesnici vodila postava mladého muže oblečeného v bílém, s věncem na hlavě a často s březovou ratolestí – symbolem vitality.

Oblasti vlády

- Jaro a vegetační cyklus
- Vášnivá láska, touha, rozmnožování
- Úroda a zemědělství
- Mladí muži, rituály přechodu
- Magická síla jarní obnovy

BŮH JARA, VÁŠNĚ, PLODNOSTI A VEGETACE

Symboly a atributy

- Bílý kůň - rychlost, čistota, jarní poselství
- Zelený věnec - jaro, životní síla, svěžest
- Sluneční kotouč - teplo a světlo probouzející zemi
- Plody a květy - plodnost, růst, smyslnost
- Bosé nohy - spojení se zemí, nevinnost a přirozenost

Kult a uctívání

- Jarilo byl oslavován na jaře, zejména kolem jarní rovnodennosti a svatojakubské noci
- Lidé nosili věnce, zpívali písně, tančili v kruzích a symbolicky „vítali Jarila“, často v maskách
- V některých oblastech Slovinska, Srbska, Chorvatska a východního Slovenska probíhaly rituální průvody s postavou Jarila – mladého muže na bílém na koni

Legenda

Jarilo je podle některých výkladů syn boha hromu Peruna, který byl po narození unesen do podsvětí bohem Velesem. Zde vyrůstal a získal magické vědění. Na jaře se však vrátil na zem a přinesl zelený život, touhu a teplo. V některých verzích mýtu se zamiluje do své sestry Vesny (bohyně jara), ale jejich milostný vztah je tragický – na podzim je Jarilo zrazen nebo zabit, čímž končí vegetační cyklus a začíná vláda Morany.

⚠ Zajímavost:

Na rozdíl od Peruna nebo Mokoš není Jarilo zmiňován v žádné středověké kronice jako oficiální bůh, ale jeho jméno se zachovalo v desítkách folklórních písní, obřadů a slavností, zejména u jihovýchodních Slovanů. Srbské a slovinské jarní slavnosti Jarila jsou dobře zdokumentované etnografy 19. a 20. století.

Jarilo je bohem jara, života a smyslné energie.

Vnáší do světa touhu, růst a sílu – je to ten, kdo rozvazuje zemi ze zimního spánku, aby mohla opět родit.

6. **SVAROŽIČ (SWAROŽIČ)** **Bůh ohně, slunce, oltářního plamene a božské síly**

Svarožič je synem boha Svaroga, který mu předal ohnivou moc nebes. V některých výkladech splývá se slunečním bohem Dažbogem, jindy je vnímán jako samostatné božstvo – personifikovaný božský oheň, který hoří na posvátném oltáři a přináší světlo, sílu a očistu.

Jeho jméno doslova znamená „malý Svarog“ nebo „potomek Svaroga“, což ukazuje na dědičnou božskou linii. Ztělesňuje aktivní energii ohně – ať už jako sluneční kotouč na nebi, plamen v chrámu, nebo jiskru božské inspirace.

Jeho kultovní středisko bylo v Retře (nebo Radogost), kde byl Svarožič hlavním bohem, jak zaznamenal kronikář Adam z Bremy. Přesná poloha není dodnes zcela jistá, ale badatelé nejčastěji umísťují Retru do dnešního Německa.

Oblasti vlády

- Posvátný oheň a obětní plamen
- Slunce a životodárná síla
- Válečné nadšení a odvaha
- Očista, energie a duchovní žár
- Vztah mezi lidmi a bohy (skrze oběť)

BŮH OHNĚ, SLUNCE, OLTÁŘNÍHO PLAMENE A BOŽSKÉ SÍLY

Symboly a atributy

- 🔥 Oheň, pochodeň - posvátný plamen života a spojení s božstvím
- ☀️ Slunce, sluneční kotouč - jas, teplo, zrak boha na obloze
- 🛡️ Štít se slunečním symbolem - ochrana, sluneční moc v boji
- 🐎 Ohnivý kůň - nositel slunce nebo táhnoucí válečné spřežení
- 🏛️ Chrámový oheň - spojka mezi světem bohů a lidí, živý duch domova

Kult a uctívání

- Svarožič byl pravděpodobně uctíván ve svatyních s věčně hořícím ohněm, např. na území Polabských Slovanů
- Byl spojován s válečníky, kněžími a ohněm na posvátných místech
- Zároveň měl funkci božské přítomnosti – duch plamene
- Někteří badatelé ho ztotožňují se slunečním Dažbogem, jiní jej vnímají jako ohnivého ducha samotného Svaroga

Legenda

Podle některých výkladů Svarožič přebírá oheň z nebeské kovárny svého otce Svaroga a přináší ho lidem – podobně jako Prométheus. Oheň Svarožiče hoří na oltářích a v srdcích bojovníků, ale nikdy se nesmí zneužít – jinak se plamen obrátí proti člověku.

⚠️ Zajímavost:

Chrám v Retře byl tak posvátný, že do něj směli vstoupit jen kněží – cizincům i ozbrojencům byl přístup zapovězen. 🔥 Věčný oheň v chrámu symbolizoval boží přítomnost. Když byl při dobytí roku 1068 uhašen, věřilo se, že tím národ ztratil přízeň bohů – a skutečně, brzy poté Polabští Slované podlehli křesťanské kolonizaci.

Svarožič je božský plamen – jasný, živý, očišťující.

Vládne ohni na oltáři, v srdci i na nebi. Je to síla, která spojuje bohy a lidi skrze světlo, teplo a odvahu.

7. DAŽBÓG (DAŽBOH, DAZHBOG)

Bůh slunce, darů a životní síly

Patří mezi nejstarší a nejuctívanější slovanské bohy. Je považován za boha slunce, světla, života a požehnání, který svými paprsky dává zemi úrodu a lidem hojnost. V některých mýtech je uváděn jako syn Svaroga, čímž splývá se Svarožičem a řadí se mezi sluneční dědice nebeského řádu.

V ruském spisu "Slovo o pluku Igorově" je označen jako „děd ruského lidu“, což z něj činí praotce a kosmického ochránce.

Jméno Dažbog pochází ze slovanského:

- „dažd“ – dej, daruj
- „bog“ – bůh, osud, bohatství

Význam jména tedy zní: „Dávající bůh“, nebo „Bůh daru“. Jeho jméno se dochovalo v mnoha slovanských jazycích, a právě z tohoto základu pochází i dnešní české slovo „bůh“.

Oblasti vlády

- Slunce a jeho cykly
- Životní energie, úroda, plodnost
- Dary bohů lidem
- Kosmický zákon, božská spravedlnost

BŮH SLUNCE, DARŮ A ŽIVOTNÍ SÍLY

Symbody a atributy

- 🔥☀️ Slunce, zlaté světlo, paprsky
- 🐎🔥 Ohňový vůz tažený bílými koňmi
- 🔥 Oheň, teplo, životní síla
- 🌱 Hojnost, úroda, zralost léta

Dažbog bývá vyobrazován jako mladý, silný a krásný muž v zlatém plášti, který řídí ohnivý vůz po obloze. V ruce může držet rohy hojnosti, sluneční disk nebo meč světla.

Kult a uctívání

Dažbog byl uctíván především jako nositel světla, tepla a úrody, a jeho kult měl přirozené spojení s cykly slunce, ročních období a zemědělství.

- Slované ho vzývali jako božského dárce, který obdarovává lidstvo světlem a životem. Z tohoto důvodu patřil k nejuctívanějším bohům v dobách jarních a letních svátků, především během slunovratu a dožíněk.
- Na vyvýšených místech, kde první dopadalo ranní světlo (kopce, posvátné háje) byly jeho svatyně.
- Byl uctíván za přítomnosti ohně – plameny symbolizovaly sluneční sílu
- Dary první sklizně byly věnovány právě jemu, jako poděkování za životní sílu a plodnost

Legenda

Podle staré pověsti byl Dažbog synem Svaroga, jemuž otec svěřil zlatý sluneční disk. Každé ráno Dažbog vyjížděl na oblohu ve voze taženém bílými ohnivými koňmi, aby světu přinesl světlo a teplo. Večer pak sestupoval do podsvětí, kde připravoval slunce na další den. Lidé věřili, že při zatmění slunce bojuje s démony temnoty, a proto zapalovali ohně, zpívali a modlili se, aby zvítězil.

Dažbog je slovanský bůh slunce a darů, který každý den přináší světlo ve zlatém voze taženém ohnivými koňmi.

Podle legendy v noci putuje podsvětím, aby ráno znovu vyšel na oblohu a obnovil životní cyklus.

8. ŽIVA (ŽIVENA) Bohyně života, plodnosti a přírody

Živa, známá také jako Živena, je staroslovanská bohyně zosobňující životní sílu, plodnost, růst a obnovu. Je patronkou veškerého života na Zemi – lidí, rostlin, zvířat i vody. Její jméno je přímo odvozeno od slovanského slova „život“, a tak ztělesňuje samu esenci života a přírody.

Je často vnímána jako ženský protějšek Dažboga nebo jako blízká bohyně Ladě – ale zatímco Lada symbolizuje harmonii, Živa je čistá, syrová životní energie.

Její jméno je doloženo v několika variantách: Živa, Siva, Siwa, Živena.

Byla uctívána v kultovních centrech Polabských kmenů, např. Obodritů nebo Lužičanů. I po christianizaci se objevovala ve folklorních rituálech spojených s jarem a plodností. Ve slovinských a balkánských tradicích existují podobné postavy, například Živa jako lesní nebo vodní bohyně.

Oblasti vlády

- Život, růst, plodnost, obnova přírody
- Ochrana žen, těhotných a matek
- Léčení, přírodní magie, vegetační cykly

BOHYNĚ ŽIVOTA, PLODNOSTI A PŘÍRODY

Symboly a atributy

- 🌾 Klas pšenice, zelené listy, květiny
- 💧 Voda, potoky, rosa – jako symbol proudící životní síly
- 🐦 Ptáci, srny, mateřská zvířata
- 🌸 Věvec z květin, zelený plášť, někdy i nahota jako symbol přirozenosti

Bývá zobrazována jako mladá, krásná žena, oděná v zeleném nebo květinovém rouchu, obklopená rostlinstvem a vodou.

Kult a uctívání

Lidé věřili, že skrze ni proudí samotný život do rostlin, zvířat i lidí. Její přítomnost se podle tradice zjevovala v rosa pokrývající květy, v bujících stromech, v radostném zpěvu ptáků a v dětském smíchu.

- Uctívání probíhalo v posvátných hájích, u studánek, pramenů a lesních mýtin
- Místo chrámů sloužila přírodní svatyně – Živa byla považována za živoucí součást přírody samotné
- Neexistují důkazy o kamenných chrámech, ale byly zaznamenány rituály a zpěvy na její počest, především ve folkloru západních Slovanů.

Legenda

Když vykročila, pod jejími kroky rozkvétaly květy, sníh tál a zvířata se probouzela ze spánku. Dotkla se pramene, a ten opět začal proudit. Pohládila jabloň, a ta vykvetla v bílém závoji.

⚠ Historická perlička

Bohyně Živa je jedinou ženskou slovanskou bohyní, jejíž jméno bylo zachyceno v písemné podobě západního kronikáře.

Helmold z Bosau ve své Chronica Slavorum (kolem roku 1170) píše:

„Polabané uctívají mezi božstvy i bohyni jménem Siwa (Živa), které přinášejí oběti za zdraví a život.“

(Chronica Slavorum, kniha I, kap. 52)

9. MORANA - MORENA (MARZANNA, MARA) Bohyně smrti, zimy a přechodu

Morana je temná, mocná a zároveň nesmírně důležitá bohyně slovanského panteonu. Vládne zimě, smrti, temnotě a ukončením, ale také proměně, regeneraci a očistě. Je to bohyně, která uzavírá cyklus života, aby mohl začít znovu.

Její jméno je v různých oblastech známé jako Morena, Marzanna, Mara, Marena a vniklo ze slovanského kořene „mor“ = smrt, nemoc, zmar. Najdeme ji ve všech slovanských zemích – Polsko (Marzanna), Česko (Morana), Slovensko (Marmuriena), Srbsko, Chorvatsko, Rusko (Morěna).

Jan z Holešova († po 1408) – český učenec a kazatel ve svém Výkladu na Desatero popisuje starý pohanský zvyk v Čechách:

„A od starých pohanov jest ještě zachováno, že v den Blahověstění vynášejí Mařenu z vsi, a to jest znamení smrti, aby smrt odešla.“

Oblasti vlády

- Smrt, konec životního cyklu, zima, nemoc
- Očista, přechod, regenerace skrze smrt
- Psychická transformace a stínová stránka ženství

BOHYNĚ SMRTI, ZIMY A PŘECHODU

Symboly a atributy

- 💀 Lebky, kosti, popel
- ❄️ Led, sníh, černý havran, sova
- Tmavé pláště, kostěné koruny nebo korále
- 🔥 V některých obřadech spálena či vhozena do vody – symbol očisty

Zobrazována jako bílá nebo černě oděná žena, někdy stará, jindy krásná a chladná. V očích má hloubku stínů a mrazu.

Kult a uctívání

- Nejvíce uctívána na konci zimy – vrchol uctívání spadá na jarní rovnodennost (březen)
- Moranu lidé vynášeli z vesnice v podobě slaměné sochy oblečené do ženských šatů – tato socha byla rituálně spálena nebo vhozena do řeky, aby odešla smrt a mohla přijít jara
- Tento zvyk přežil dodnes ve slovanských zemích jako lidový obyčej („vynášení Morany“, „topení Mařenky“ apod.)

💀 **Věřilo se, že pokud se obřad neprovede správně, Morana se rozzlobí a zima se prodlouží nebo přinese nemoc.**

Legenda

Podle jedné staré pověsti se Morana zamilovala do boha Jarila – boha jara. Když ji však opustil a svět znovu rozkvetl, její srdce ztvrdlo mrazem a proměnila se v krutou ledovou královnu. Každý rok se tak na zimu vrací, aby svět připravila na smrt a přerod.

Morana je slovanská bohyně smrti, zimy a konce, která zároveň symbolizuje nutnost proměny a přechodu do nového cyklu.

Její kult přežil v lidových tradicích jako vynášení zimy – spalování nebo topení sochy Morany na jaře.

10. TRIGLAV

Trojhlavý bůh nebe, země a podsvětí

Triglav je slovanský trojhlavý bůh, uctíváný především u polabských a pobaltských Slovanů, zejména ve Štětíně (Szczecin) a na Wolinu. Jeho jméno znamená doslova „Tři hlavy“, což symbolizuje jeho vládu nad třemi světy: nebem, zemí a podsvětím.

Byl vnímán jako vyšší božstvo, které spojuje různé sféry bytí – často interpretován jako božský soudce, ochránce a strážce řádu.

Vícehlaví bohové jsou symbolem moci přesahující lidské chápání, jejich hlavy odkazují na úplnost poznání, rozdělení kosmu, nebo vícedimenzionální realitu. U Slovanů nacházíme unikátní trojhlavé a čtyřhlavé formy (Svantovít), které tak stojí ve výjimečném postavení mezi evropskými božstvy.

Oblasti vlády

- Věštby a proroctví
- Ochrana kmene, válka, řád
- Kosmická rovnováha a soud
- Spojovatel duchovních a hmotných rovin

Zdroj: Ebbo z Michelsbergu, Chronicon Slavorum, 12. stol. „Triglav má tři hlavy, protože se věří, že vládne třem říším: nebi, zemi a podsvětí.“

TROJHLAVÝ BŮH NEBE, ZEMĚ A PODSVĚTÍ

Symbols a atributy

- 🐎 Černý kůň – posvátné zvíře věštby, držený v chrámu
- 🔥 Věčný oheň – výraz božské přítomnosti, udržován kněžími
- ⚔️ Meč nebo kopí – symbol spravedlnosti, moci a ochrany
- ♥️ Černá barva – barva tajemství, hlubin a posvátného řádu
- 👁️ Zavázané oči – „nevidí“ hříchy nebo vidí skryté bez pohledu

Každá hlava symbolizuje vládu nad jednou ze tří říší:

- Nebe (božský, duchovní svět)
- Země (hmotný, lidský svět)
- Podsvětí (duchové předků, osud a smrt)

Kult a uctívání

Chrást zasvěcený Triglavovi stál na posvátném návrší ve Štětíně a byl střežen s nejvyšší úctou. Součástí kultu byly obětiny v podobě dobytka a dalších darů bohům, rituální věštby z pohybu posvátného černého koně, údržba věčného ohně, který symbolizoval přítomnost božské moci. Triglav byl považován za nejvyšší autoritu nad světským i duchovním životem. Jeho kněží často zasahovali do rozhodnutí knížat – zvláště pokud šlo o válku, počasí nebo morální záležitosti.

Nejvyšší hora Slovinska, Triglav (2 864 m), nese stejné jméno jako starý slovanský bůh – a není to náhoda.

Jméno „Triglav“ doslova znamená „tři hlavy“ nebo „trojvrchol“, což odpovídá jak fyzickému vzhledu hory (tři dominantní štíty), tak symbolickému významu – spojení tří světů, přesně jako u boha Triglava: nebe, země a podsvětí.

I když se o přímém kultu boha Triglava na území Slovinska nedochovaly písemné důkazy, mnozí badatelé (např. slovinský etnolog Pavle Medvešček) připouštějí, že hora mohla být posvátným místem již v předkřesťanských dobách. Její trojitý vrchol zřejmě představoval přírodní manifestaci božstva – v duchu indoevropského zvyku zobrazovat trojjediné síly.

🇸🇮 Dnes je Triglav i na státním znaku Slovinska.

11. RADEGAST / RADOGOST / RIEDEGOST

Bůh pohostinnosti, vítězství a slunce

Radegast, známý též jako Radogost nebo Riedegost, je jedním z nejzajímavějších bohů slovanského panteonu. Jeho jméno nese poselství radosti, pohostinnosti a vítání – „rád hostí“, nebo také „ten, kdo vítá s radostí“.

Nejde však jen o boha pohostinného ohniště – jeho podstata je mnohem hlubší. Radegast v sobě totiž propojuje sluneční sílu, duchovní ochranu i válečnickou čest.

V dávných časech byl Radegast vnímán jako bůh, jenž září silou slunce, ale zároveň střeží domovy a komunity.

Představoval archetyp vlídného vládce, který ochraňuje hranice svého lidu nejen mečem, ale i respektem, který vzbuzoval u všech poutníků. Vstup do jeho chrámu byl symbolickým přijetím do kruhu světla, pravdy a míru – ale i závazkem k čestnému jednání.

Oblasti vlády

- Slunce a světlo
- Pohostinnost a přijetí hostů
- Válka a čestná obrana
- Strážce kmene a duchovní obránce
- Rovnováha mezi mírem a silou

BŮH POHOSTINNOSTI, VÍTĚZSTVÍ A SLUNCE

Symboly a atributy

- Zlatý štít – slunce, čest, ochrana
- Kopí nebo sekera – boj, obrana pravdy
- Sluneční zář nebo disk – životní síla, světlo
- Vlk – věrnost, strážce, bdělost
- Chléb a medovina/pivo – pohostinnost, hostina
- Svatyně s věčným ohněm – duchovní síla, světlo v temnotě

Hora Radhošť (1129 m) v Beskydech nese jméno podle boha Radegasta, což potvrzuje nejen lidová tradice, ale i vědecký výklad založený na jazykové etymologii. V dávných dobách zde podle pověstí konaly slavnosti a snad zde stále i dřevěná svatyně, kde se bůh úctyhodně vítal a uctíval – lidé sem přinášeli dary, zpívali a tančili při letním slunovratu.

První písemná zmínka o názvu hory pochází z Comeniovy mapy Moravy (1627) jako „Mons Radhost“, postupně se vyvíjel do dnešní podoby “Radhošť” – a to jasně odkazuje k původnímu jménu boha (Radogost / Radegast). V roce 1931 zde byla vztyčena slavná socha Radegasta (autora Albína Poláška), která tu dodnes stojí na přístupové stezce z Pusteven.

Kult a uctívání:

- Jeho hlavní svatyně se nacházela ve městě Retra (Riedegost) v oblasti polabských Slovanů (dnes severovýchodní Německo)
- Uctíván jako ochránce města, rodiny a cestujících
- Svátek Radhošť byl spojen s letním slunovratem – oběti, zpěvy a slavnosti
- Lidé přinášeli chléb, medovinu, první plody léta
- V některých regionech uctíván v trojjediném aspektu s Dažbogem a Svarožičem

Roku 1710 Jan Jiří Středovský zaznamenal vyprávění o misi slavných věrozvěstů, kteří přišli na Radhošť a byli svědky pohanských slavností u sochy Radegasta. Když hlásali křesťanskou víru, hrom rozbil sochu onoho boha a bylo to považováno za boží znamení, že jejich víra je ta pravá

12. SWAROG

Nebeský kovář a stvořitel světa

Svarog je jedním z nejstarších a nejuctívanějších bohů ve slovanském panteonu. Představuje božského otce, tvůrce světa a pána nebeského ohně. Je zosobněním slunce, nebeského řádu a posvátného ohně, který dal lidem – podobně jako Prométheus v řecké mytologii.

Často bývá označován za otce Dažboga či Svarožiče. Jeho jméno pochází z indoevropského kořene svar- (nebe, zář, světlo). Ve slovanské kosmologii je archetypem řádu a stvoření.

- Helmold z Bosau (Chronica Slavorum, 12. století) – zmiňuje boha Svaroga jako nebeského ducha a jeho syna Svarožiče jako pozemského boha ohně a války.
- Nestorův letopis (Pověst vremennych let) – zmiňuje "bohy pohanů", z nichž jeden (Dažbog) je označen za "syna Svarogova".

Oblasti vlády

- nebeský oheň
- slunce a světlo
- kosmický řád
- kovářství a řemesla
- božské otcovství
- zákony vesmíru

NEBESKÝ KOVÁŘ A STVOŘITEL SVĚTA

Symboly a atributy

- Kladivo – symbol božského kovářství, tvoření a síly
- Plamen – oheň jako posvátný živel stvoření
- Sluneční kotouč – symbol nebeského světla a života
- Kovadlina – síla přeměny hmoty a řemeslného mistrovství
- Zlatá nebo ohnivá koruna – znamení božské autority a moudrosti
- Kolovrat (sluneční svastika) – cyklický čas, kosmický řád
- Jiskry a hvězdy – stopy nebeského kovárenského aktu stvoření
- Ohnivý meč – ochrana, řád, schopnost tvořit i zničit
- Nebeský trůn nebo hora – výsostné místo božského otce

Kult a uctívání:

Svarog nebyl běžným „lidovým“ bohem jako Perun či Veles. Byl vnímán jako vznešené božstvo nadřazené ostatním, často bez konkrétní tváře. Jeho kult byl spojen především s posvátným ohněm v chrámech, který nikdy nesměl vyhasnout – udržovali ho kněží.

Lidé mu přinášeli oběti železa, mědi a chleba pečeného na plameni, aby si zajistili požehnání nebeského řádu a rodinné stability.

Legenda

Podle jedné staré legendy Svarog ukoval slunce z ohně a zlata, vložil do něj sílu života a zavěsil jej na nebeskou klenbu. Z jisker, které při tom odlétly, vznikly hvězdy. První lidé prý získali oheň právě od něj.

Ve staroslovanském textu je Svarog často zmiňován jako „otec bohů“ – podobně jako Zeus.

Jedním z možných míst, kde mohl stát chrám boha Svaroga, je **hora Ślęza** v dnešním Dolním Slezsku v **Polsku**. Ačkoli přímé důkazy o kultu Svaroga chybí, je zde archeologicky doloženo uctívání slunce a ohně již od doby neolitu.

13. ROD

Prapůvodní bůh života a osudu

Rod je jedním z nejstarších a nejzákladnějších bohů slovanského panteonu. Je chápán jako praotec, stvořitel všeho živého, původce rodu a krve. Jeho jméno je příbuzné se slovem „rodina“, „rodit“, „roda“ – tedy vznik života, spojení s předky a koloběhem generací.

Často bývá ztotožňován s bohem Osudu, který určuje životní cestu každého člověka. V některých výkladech není Rod bytost, ale spíše princip, síla udržující harmonii rodu, světa i vesmíru.

Historická perlička

Rod je zmíněn v několika církevních textech jako pohanský „démon“ či „idol“, jehož kult musel být potlačen – což svědčí o jeho významu u prostého lidu. Například ve Slově svatého Řehoře Teologa se píše, že Slované „uctívají Roda a jeho družinu“. V díle, které napsal Vladimír II.

Monomach, velkokníže kyjevský, který vládl v letech 1113–1125, varuje autor věřící, aby se „nesváděli k uctívání Roda a jeho démonů“, což potvrzuje, že jeho víra přetrvávala i po christianizaci.

Oblasti vlády

- původ života
- rodová linie a předkové
- osud a řád světa
- duchovní zákony přírody
- koloběh života a smrti

14. SVANTOVÍT

Bůh války, věštby a hojnosti

Svantovít je uctíván jako mocný ochránce kmene a bůh válek, úrody a věštby. Je zobrazován jako čtyřhlavý bůh, kde každá hlava hledí na jednu světovou stranu – symbol vševědoucnosti a nadvlády nad světem.

Historická perlička

V rukou držel roh hojnosti (plněný vínem nebo medovinou) a meč či kopí.

Nejvýznamnější chrám stál na Rujáně v Arkoně (dnes Německo), kde se dochovaly písemné záznamy například od kronikáře Saxona Grammatika.

Oblasti vlády

- Válka a vítězství
- Ochrana kmene
- Úroda a hojnost
- Věštby a proroctví

Chrám Svantovíta v Arkoně na ostrově Rujána byl zničen v roce 1168 při tažení dánského krále Valdemara I. a biskupa Absalona proti pohanským Ránům.

Podle kronikáře Saxona Grammatika dobyvatelé po dobytí hradiště strhli posvátný idol čtyřhlavého boha, spálili jej a bohatou svatyní s truhlami plnými zlata, stříbra a obětí zcela zničili.

BŮH VÁLKY, VĚŠTBY A HOJNOSTI

Symboly a atributy

- Meč – symbol boje a ochrany
- Roh s vínem nebo medovinou – používaný k věštbám a obětem
- Bílý kůň – posvátné zvíře pro proroctví
- Štít a prapor – ochrana a moc
- Čtyři hlavy – pohled do všech světových stran a znalost budoucnosti

Kult a uctívání:

Každoročně se konaly velké slavnosti po sklizni 🌾, kdy kněží nabízeli bohovi medovinu, víno a první plody. Roh s vínem 🍷 sloužil k věštbám – podle výšky hladiny kněží předpovídali příští úrodu a osud kmene.

Před bitvami kněží vedli bílého koně kolem oštěpů – způsob, jak se ptali Svantovíta na výsledek války. Směr, kterým kůň překročil oštěpy, určoval, zda bitva bude úspěšná.

Jeho jméno znamenalo Svatý pán / Svatý vládce

- Z praslovanského světъ = „svatý, posvátný, ve spojení s vyššími silami, někdy až děsivými“.
- Koncovka -vit nebo -vít může znamenat „vládce, vítěz“.
- Význam by byl tedy „Svatý vládce“ nebo „Posvátný vítěz“.

V polabských oblastech se objevují varianty Svantovit, Svantevit, Svantevitus.

Helmold z Bosau – Chronica Slavorum (12. století)

Popisuje polabské Slovary a jejich bohy. Zmiňuje Svantovíta jako nejvyšší božstvo Ránů na Rujaně, chrám s čtyřhlavou sochou a obětní rituály včetně bílých koní.

Citace:

„V Arconě na Rujáně mají chrám nejvyššímu bohu, jehož nazývají Svantovít...“

15. POLEDNICE

Polednice je bytost slovanského folkloru, známá z Čech, Moravy, Polska i Ruska. Objevuje se v poledne, kdy slunce pálí nejvíce, aby trestala ty, kdo v tuto dobu pracují na poli.

Vzhled: Nejčastěji stará, hubená žena v bílém oděvu s divokýma očima. Někdy se zjevuje i jako mladá krásná dívka v bílém.

Chování: Přivolává úpal, závratě a mráкотy, někdy odnáší děti. Její příchod provází ticho a horko.

Ochrana: Lidé se v poledne skrývali do stínu a na poli zapichovali srp do země, aby je Polednice neodnesla.

16. VODNÍK

Vodník je bytost slovanského folkloru, spojená s rybníky, řekami a tůňemi. Hlídá svou vodní říši proti nekalostem a znečištění.

Vzhled: Malý mužik se zelenou kůží, mokřými vlasy a někdy červeným kloboukem. Často sedává na vrbě u vody a občas má na kabátě řasy nebo bahno.

Chování: Láká neopatrné lidi k vodě a jejich duše ukrývá do keramických nádob s víčky. Je náládový – může škodit, ale i pomoci, pokud je uctíván.

Ochrana: Lidé mu nosili drobné obětiny, mince či tabák, nebo se mu raději vyhýbali, hlavně za soumraku a v noci.

17. DOMOVOJ

Domovoj je ochránce domu ve slovanském folkloru. Žije obvykle za pecí nebo pod prahem a stará se o klid a prosperitu rodiny, pokud je s ním dobře zacházeno.

Vzhled: Malý, vousatý skřítek s huňatými vlasy, často v prostém lněném oblečení. Občas připomíná starého muže s očima svítícíma ve tmě.

Chování: Chrání dům, varuje před neštěstím a pečuje o hospodářství. Pokud se na něj zapomíná, může škodit, plašit zvířata nebo dělat neplechu v noci.

Ochrana: Domovoje si lidé předcházeli drobnými dary, chlebem, mlékem nebo kouskem másla, které nechávali u pece či na prahu.

18. BĚS

Běs je zlá démonická bytost slovanského folkloru, zosobnění chaosu, zloby a neštěstí. Lidé věřili, že přináší nemoci a sváry do domácností i vesnice.

Vzhled: Tvor s ohyzdnou tváří, často černý či šedý, někdy s rohy a žhnoucím očima. Mohl se také zjevovat jako stín nebo temná postava skrývající se ve stromech či na rozcestích.

Chování: Běs škodí lidem, svádí je na scestí, vyvolává hádky a strach. Umí posednout člověka nebo zvíře a přivést ho k nepřičetnosti. Často působí v noci nebo v temných koutech lesa.

Ochrana: Před běsy se lidé chránili modlitbou, ohněm, svěcenou vodou nebo ochrannými amulety, které zavěšovali na dveře a nad lůžka.

19. BLUDIČKA

Bludička je mytická bytost, nejčastěji se objevuje v bažinách, močálech a u rybníků, kde láká poutníky do nebezpečí. **Vzhled:** Světlá, éterická postava, často v podobě krásné, ale smutné ženy zahalené do mlžného závoje. Někdy se jeví jen jako mihotající modravé nebo zelené světélko.

Chování: Objevuje se po setmění a tančí nad vodou. Svou krásou svádí poutníky, aby je zavedla do močálů, kde hrozí utonutí.

Ochrana: Cestovatelé se jí vyhýbali, nosili kříž, zapálenou svíčku nebo se drželi bezpečných cest.

21. VÍLA

Víla je mytická bytost spojená s přírodou, lesy, prameny a květinami. Lidé věřili, že chrání krásu krajiny a tančí v noci na mytínách či v lesích.

Vzhled: Vily jsou popisovány jako nádherné mladé dívky s dlouhými rozpuštěnými vlasy. Nosí lehké, splývavé šaty a působí étericky a křehce.

Chování: Objevují se za svitu měsíce, tančí v kruzích a lákají poutníky svou krásou. Jsou přívětivé k lidem, kteří ctí přírodu, ale mohou ublížit těm, kdo ji ničí nebo se k nim chovají neuctivě.

Ochrana: Lidé se chránili křížkem z větviček, bylinkami a respektem k posvátným místům, kde vily přebývají.

20. OHNIVEC

Ohnivec je mytická bytost, malý plamínek nebo ohnivý mužík, zjevuje se především v noci a je spojován s neklidnými dušemi, hřbitovy či starými staveními.

Vzhled: Malá postava s ostře řezanými rysy, celá zahalená do plamenů. Někdy se jeví jen jako tancující koule ohně, která se pohybuje nad zemí.

Chování: Přináší neštěstí a často svádí lidi z cesty, nebo je láká k zakopaným pokladům. Kdo se jej dotkne, může utrpět popáleniny či být proklet.

Ochrana: Lidé se mu vyhýbali, chránili se modlitbou, svěcenou vodou nebo kouskem železa, který odháněl zlé síly.

22. HEJKAL

Hejkal je mytická bytost spojená s hlubokými lesy a houštinami. Lidé věřili, že střeží svůj les a děsí ty, kdo do něj vstoupí nepozváni.

Vzhled: Hejkal bývá líčen jako chlupatý muž s divokými vlasy a vousy, často zarostlý mechem a lišejníky. Vypadá divoce a splývá s lesním prostředím.

Chování: Projevuje se strašidelným křikem či bučením, jímž děsí poutníky a dřevorubce. Rád mate cestu pocestným a dokáže je přivést do nebezpečných míst.

Ochrana: Lidé se chránili tím, že do lesa vstupovali s respektem, zvonili, zpívali nebo tleskali nebo si brali psa. Hejkala bylo možné uklidnit vlídným slovem či pokorou k přírodě.

23. UPÍR

Mytická bytost vyskytující se ve slovanských tradicích, známá zejména z Balkánu, Polska, Ruska a Ukrajiny.

Vzhled: Upír byl popisován jako bledý člověk s rudýma či zakrvácenýma očima, někdy oteklý a se zčernalou kůží. Mohl se objevovat i v podobě normálního člověka, který ožil po pohřbu.

Chování: V noci útočil na lidi i zvířata, vysával krev nebo duši oběti a přinášel nemoci. Často se zjevoval na hřbitovech. Některé pověry mluvily o jeho schopnosti proměny ve zvíře.

Ochrana: Proti upírům se používaly dřevěné kůly, byliny jako česnek a pelyněk, svěcená voda a spalení těla.

24. BABA JAGA

Mytická bytost známá ze slovanských pohádek. Žije v hlubokých lesích a je obávaná jako nositelka magie, smrti a proměny.

Vzhled: Stařena s křivým nosem, rozčuchanými vlasy a pronikavým pohledem. Žije v chaloupce na kuří noze, která se otáčí podle jejích pokynů.

Chování: Hlídá hranici mezi světem živých a mrtvých. Může požírat lidi, ale občas pomáhá těm, kdo prokážou odvahu. Létá v hmoždíři a koštětem zametá stopy.

Ochrana: Vyhýbali se jí, chránili se ohněm či amulety. Pomoci mohly i drobné dary, aby si ji lidé naklonili.

25. RUSALKA

Mytická bytost spojená s vodou, prameny a jezery. Vystupuje především jako duch přírody, často krásná a tajemná.

Vzhled: Mladá žena s dlouhými vlasy, obvykle nahá nebo v lehkých šatech, s modrými či zelenými tóny.

Chování: Tančí a zpívá u vod, zejména v noci. V některých pověstech láká muže do hlubin, jinde je spíše ochránkyní pramenů a rybníků.

Ochrana: Lidé se vyhýbali nočním toulkám u vodních toků a nosili ochranné byliny, například pelyněk.

Věřilo se, že se Rusalky objevují během tzv. Rusalčího týdne (známý také jako Green Week či Trinity Week), vyplouvají z vod, houpou se na březových a vrbových větvích.

26. LEŠIJ

Mytická bytost, pán a duch lesa, známý především z východoslovanských tradic. Ovládá lesní zvířata a chrání svůj revír před vetřelci.

Vzhled: Mění svou podobu – může být obrovský jako strom, nebo malý jako houba. Nejčastěji má lidský tvar s vousy z mechu, vlasy z trávy a oděv připomínající kůru stromů.

Chování: Lešij je náladový. Dokáže lidi zmást, ztratit je v lese a vést je do bažin. Někdy je přátelský k lovcům, pokud mu přinesou dary, jindy je krutý k těm, kdo ničí les.

Ochrana: Proti Lešijovi se lidé chránili křížením opasků, obracením oděvu naruby a symbolickými obětinami, například kouskem chleba nebo tabákem.

27. VĚTROVNJAK

Mytická bytost spojená s větrem, bouřemi a divokým počasím. V některých slovanských oblastech je považován za ducha či jezdce, který létá na větrných proudech a přináší bouře.

Vzhled: Objevuje se jako vysoký jezdec s ostře řezanými rysy, vlajícími vlasy a pláštěm, který splývá s větrem. Někdy je vidět jen jeho stín nebo vířící oblak prachu a listí.

Chování: Větrovnjak přináší prudké poryvy větru a může smést střechy či polámat stromy.

Ochrana: V některých regionech lidé házeli do větru hrst mouky nebo popela, aby uklidnili jeho hněv.

28. RAROG

Zjevení spojené s ohněm, sluncem a ochranou domova. Často je popisován jako ohnivý vír nebo pták podobný sokolovi či orlu.

Vzhled: Rarog se zjevuje jako zářivý, žhavý pták s planoucím peřím, nebo jako malý mužik obklopený ohnivým vírem. V letu připomíná jiskřící kometu či ohnivý vítr.

Chování: Přináší ochranu před zlými duchy a někdy i bohatství, pokud je správně uctíván. Rozhňevaný však dokáže zapálit střechy a způsobit neštěstí.

Ochrana: Raroga si lidé naklonili obětinami v ohni, například chlebem, obilím nebo popelem z posvátného ohně.

29. VÂRCOLAC

Vârcolac je mytická bytost z rumunského a balkánského folkloru, která bývá spojována s vlkodlaky, upíry i kosmickými jevy. Některé legendy popisují Vârcolaca jako démona či ducha, který požívá měsíce a slunce během zatmění.

Vzhled: Může se objevit jako obrovský vlk, někdy i dravý netopýr či stínovitý démon. V lidových pověstech je často nehmotný a zjevuje se jen při zatměních nebo za temných nocí.

Chování: Vârcolac požívá nebeská tělesa, čímž způsobuje zatmění, nebo se toulá v noci jako lovcí vlčí démon.

Ochrana: Lidé se chránili hlasitým hlukem, modlitbami a zapalováním ohňů během zatmění. Věřilo se, že jej vyplaší také kovový zvuk a cinkání řetězů.

30. STRIGA

Striga je mytická bytost známá z rumunského a albánského folkloru, podobná upíru či čarodějnici. Věřilo se, že je to žena prokletá už za života, která po smrti povstává, aby škodila lidem a zvířatům.

Vzhled: Obvykle působí jako vyzáblá, bledá žena s rozcuchanými vlasy a pronikavými očima. Někdy se objevuje i v podobě ptáka nebo netopýra, aby mohla nepozorovaně lovit.

Chování: V noci vysává životní sílu lidí, zejména dětí, a přináší nemoc nebo smrt. Někdy vstupuje do domů ve spánku obětí, jindy se pohybuje v podobě stínu či létajícího tvora.

Ochrana: Podle pověstí bylo nutné tělo Strigy spálit nebo pohřbít s obličejem dolů, aby se nemohla vrátit mezi živé.

31. SUDIČKY

Mytické bytosti, které rozhodují o osudu novorozených dětí. Objevují se v mnoha slovanských tradicích, nejčastěji jako trojice žen, které navštěvují dům krátce po narození dítěte.

Vzhled: Často jsou zobrazovány jako tři ženy různých věků – mladá, dospělá a stará – symbolizující minulost, přítomnost a budoucnost. Oblékají se do bílých šatů a působí nadpozemsky.

Chování: První dvě mu většinou přejí štěstí a zdraví, třetí určuje neodvratný osud, který nelze změnit.

Ochrana: Rodiny nechávaly na stole chléb, sůl, mléko a med, aby si Sudičky naklonily a získaly jejich přízeň.

32. KLEKÁNICE

Mytická bytost, která se objevuje při klekání, tedy v době soumraku, kdy zvony ohlašují večer. Slouží jako varování dětem a poutníkům, aby se včas vrátili domů.

Vzhled: Popisuje se nejčastěji jako vysoká, hubená žena v temném oděvu, s dlouhými rukama a pronikavými očima. V některých pověstech má šedivé vlasy a působí téměř přízračně.

Chování: Objevuje se po setmění a straší ty, kdo se toulají venku, zejména děti. Někdy je unáší do lesů nebo do močálů, odkud už se nemusí vrátit.

Ochrana: Nejlepší ochranou bylo být při klekání doma a zavřít dveře i okna.

S MOTIVY SLOVANSKÝCH BOHŮ A PRASTARÉ CIVILIZACE BOREJANŮ
SE MŮŽETE SETKAT TAKÉ V KNIZE

STRÁŽCI ROVNOVÁHY AVY BROŽOVÉ

Kalendáře a pexes s motivy slovanských bohů si
můžete zakoupit na našem eshopu

www.mystico.cz